

PRIMORSKI LIST.

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

„Vse za vero, dom, cesarja!“

„Primorski list“

izhaja vsak prvi in tretji četrtek v mesecu. Cena za celo leto 1 gld., za pol leta 50 nvč. — Posamezne številke prodajajo se v tabakarnah po 4 nvč.

Uredništvo in upravnništvo

mu je v Trstu, via dei Fabbri št. 7. — Nefrankovana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. — Cena za oglase po pogodbi.

Vlada in Slovenci.

Slovenci nismo bili nikoli vladni, t. j. mi nismo nikoli vladali. Vladajo nas drugi. Ako se tedaj očita našim državnim poslancem, da so vladni, pomeni to le, da vlado podpirajo in za njo glasujejo, upajoč od nje pomoči v trdem narodnem boju. Ravno zdaj se na Slovenskem prav živo razpravlja, ali naj slovenski poslanci glasujejo za vlado ali proti. To vprašanje se pa s tako strastjo in s tako važnostjo razpravlja, kakor bi bilo to prvo slovensko vprašanje ali pa kakor bi bili naši poslanci *praviki* avstrijske politike. Večini listov je napadanje vlade le sredstvo, da s tem pokažejo neko narodno odločnost in spodbudijo domačim nasprotnikom zaupanje ljudstva. Taka odločnost je prav po ceni, ker ni treba nič delati, ampak le govoriti in pisati, hujskati in dražiti.

Modro pa se držijo v tej stvari naši katoliški listi. Izrekli so nže od začetka, da Slovenci ne moremo imeti srca za to vlado, kakor ne za Taaffe-jevo, ker je zveza liberalcev in katoličanov nenaravna, za Avstrijo v posledicah pogubna, katoliški ideji na kvar. Ali ti listi — katerim je za koristi naroda in ne za osebne ali strankarske namene — so tudi rekli, da vlada bodisi Taaffe-jeva, bodisi koalicija ni naše delo, ampak delo mogočnejših narodov, in da naši poslanci ne bi bili mogli in tudi ne morejo zabraniti take ali drugačne vlade. Še na Kranjskem smo Slovenci reveži, a na Dunaju prav nič ne vkažemo. Za to pa ni toliko važno, ali so poslanci za vlado ali so proti vladi. Ali je minister-predsednik grof ali knez, to ni slovensko vprašanje, ker Slovenci nimamo ni grofov ni knezov... Za to pa niso naši katoliški listi napadali vlade, in so izrekli poslancem, da z narodnega stališča so prav storili, da so ostali v Hohenwartovem klubu, češ, da je zdajna vlada v narodnem oziru mnogo boljja od poprejšnje. Posebno važno za Slovence je, da je naučni minister Slovan. To je za Slovence v narodnem oziru prav ugodno. To je za nas najvažnije ministerstvo. Bolje bi bilo tedaj, da bi naši poslanci prav prijateljski in bratovski razložili ministru-Slovanu naše žalostno stanje, nego da ga napadajo in obdelavajo po listih in v državnem zboru. To ne bo narodu nič koristilo, ampak le škodilo. Kdo ve, kedaj vdobimo zopet naučnega ministra — Slovana! Čudno se nam zdi, da ravno oni Slovenci, katerim je narodnost čez vse, to delajo! In zakaj? Za to, ker ni v ministerstvu nobenega Slovana razun Poljakov.

To je res! Toda ali naj je prišel v ministerstvo kak Čeh? Grof Schönborn je vstopil v ministerstvo kot tovariš Pražakov, kot Čeh, ali Pražak je moral kmalu odstopiti. In kečo ga je vrgel? Čehi sami. Tudi Schön-

born bi bil moral iti, da se ni otrešel Čehov rekoč: „Jaz sem sicer od mladosti češkega mišljenja, če me pa nočete, bom pa Nемеc, saj je moja rodovina nemška“. Ako bi prišel v ministerstvo katerikoli zmerniši Čeh, napadali bi ga Mladočehi tako, da ne bi ostal. Ako bi sam Riegr prišel, rekli bi mu grobokop češkega naroda. Moral bi cesar poklicati prav Vašaty-a ali Gregra v ministerstvo, da bi vstregel mladočeski stranki. Tega pa ne bo storil, če še ostalih 7 slovenskih poslancev gré v opozicijo. Čehi so tedaj sami krivi, ako nemajo vpliva pri vladi. Odbili so od sebe vse stranke, razžalili so Slované, razžalili so dvor, razprli so se s katoliško cerkvijo.

Tega pa mi Slovenci ne smemo, ako nočemo pasti sovražnikom v oblast. Prenaglili so se torej oni slovenski poslanci, ki so se postavili v opozicijo proti vladi in se bolj pridružili Mladočehom. Ta tovaršija je za nas nevarna in v vsakem oziru nam na kvar. V mnogem oziru namreč ni Gregr boljši od Madejskega ali Schönborna.

Menimo torej, da je za zdaj bolj modro in bolj dosledno, ako se slovenski poslanci zopet združijo kot zastopniki enega in istega Slovenskega naroda in da podpirajo Madejskega, Schönborna, in Falkenhayna nego, da se bratijo z Mladočehi — pustolovci. Ob enem pa naj povdarjajo katoliška načela in naj zagotovljajo katoliške Nemce, da ako oni enkrat dvignejo zastavo odločno katoliške stranke v državnem zboru, bomo vsi Slovenci z njimi. Od pravih katoličanov, če prav so Nemci, upamo prej zadobiti pravice, ko od ktere koli druge vlade. Naj se torej naši poslanci na Dunaju posvetujejo z odličnimi katoličani in naj se vsi pripravijo do prihodnjih volitev, da ne bomo katoličani brez programa in — brez volilcev.

Poslanec Šuklje o slovenskih strankah. — G. Šuklje je videti zaljubljen v koalicijo. Njemu se tako lepo zdi, da bi je rad videl tudi med slovensko duhovščino, posvetnim razumništvom in ljudstvom. G. Šuklje se moti. Koalicija je samo na Dunaju, na Ringu, v belem dvorcu s črnimi dimniki, koji se pravi državni zbor. Na Slovenskem ni koalicije in je ne bo. G. poslanec bo vlado zapeljal na krivo pot, ako jej bode svetoval, naj osnuje mej „radikalno“ in katoliško stranko neko srednjo ali zmerno koalicijsko stranko. Za tako stranko ne bo našel slovenskega osobja.

Še bolj nam je žal, da je g. profesor govoril o nekem slovenskem radikalstvu, katerega nikjer ni. Slovenci so tako pohleven in skromen narodič, da je parodija govoriti na Dunaju, vpričo zastopnikov mogočnih

narodov, o strašnih slovenskih radikalcih. Res je, da se neka stranka sama tako imenuje in da jo mi včasih tako imenujemo, ali na Dunaju ima beseda kaj drugi pomen. Slovensko radikalstvo je na Dunaju plagijat. Tudi so naši radikaleci ostri in hudi, kjer se gre proti bratom, proti vboгим slovenskim možem, a proti Nemcem so jako krotki in včasih skoraj nemškutarji. Najbolj slovenska stranka je katoliška stranka in naj bolj slovenski listi so „Rimski Katolik“ in „Slovenec“. Prosimo g. profesorja naj to na Dunaju pove.

Ako včasih „Slovenski Narod“ proslavlja Rusijo, je to le agitacija proti rodoljubom, ako pa „Slovanski Svet“ res dela za povrnitev v prvotno vzhodno kulturo, mora g. poslanec vendar vedeti, da o stranki take smeri na Slovenskem se ne more govoriti, ker je ni in je ne bo, če prav ž njo strašijo židovski časopisi vlado in dvor. Ker g. poslanec ni imel slabega namena pri tem govoru, pričakujemo, da popravi to nespornost.

Sv. Oče Leo XIII.

Par kamenov na „pravoslavje“.

Govorec o sv. Cirilu in Metodiju, ne moremo si kaj, da bi ne izpregovorili tukaj bolj natanko o grški razkolni cerkvi, ki po zmoti časti sv. Cirila in Metodija kot svoja svetnika. Leo XIII. sam nam vzbuja to vprašanje, trdeč, da sta sv. Ciril in Metodij prava katoliška blagovestnika, da sta vse Slovane, tudi Ruse, učila pravo rimsko katoliško vero. Papež kliče Slovane, naj se vrnejo v prvotno rimsko katoliško Cerkev.

Povedati hočemo blagovoljnim čitateljem par misli o grškem razkolu:

1. Razkolna ali takozvana „pravoslavna“ cerkev se že po svojem začetku nič ne priporoča. Kakor obsojajo že sami luterani krivoverca Luterja, obsojajo tudi vsi trezno misleči možje krivoverca Fotija, začetnika razkolnih cerkvâ.

Kdo je bil Fotij?

LISTEK.

Dva mrliča — ena luč.

(Spisal Iv. Suša).

V grobnem snu počiva zemlja pod debelo sneženo odejo. Slovesna tišina je povsod kakor ob mrtvaškem odru. Le tulanje ostrega vetra odmeva kakor otožna pesem pogrebcev iz daljine. — O, kako je pač sedaj prijetno tičati za gorko pečjo pod varno streho! —

A glej! Po zameteni gazi, vijoči se po ravnem polju, koraka zakasnel potnik. Sneg mu hrešči pod nogami in udara se mu, da komaj leze naprej. — Oprtiv nosi veliko culo, z desnico pa opira se na močno palico. — Kam se mu neki mudi? — Kam hiti neznanec? — — — Toda — tiho! — Odkod ta vzdih? — In — zopet — in še enkrat! — Potem govor iz zasopljenih prs — — odkod neki to? — — Čuj, neznanec govori polglasno sam pri sebi:

„Anka! — Bog ve, te-li še dobim? — Bog in Marija pomagajta mi, da ne opešam! — Le enkrat, le enkrat še da bi jo videl — — živo! — Pred štirimi leti sva se uzela, in sedaj da bi se vže — ločila! —

V sredi devetega stoletja zasedal je carjegrajsko škofijsko stolico mož trdega in neomadežanega značaja z imenom Ignacij. Le ta je stricu cesarja Mihaela III. in prvemu državnemu ministru z imenom Barda, nevstrašeno očital, da ne sme živeti s ženo svojega sina. Pa kakor so se skoraj vse krive vere začele zavoljo žensk, imelo se je kmalu tudi tukaj zgoditi nekaj osodepolnega. Barda razsrjen nad odločnimi besedami škofovimi, pahne Ignacija v pregnanstvo, na njegovo mesto pa dá posvetiti učenega sicer — ali prevzetnega in ošabnega posvetnjaka Fotija v carjegrajskega škofa. Rimski papeži so se po pravici temu uprli. Fotij je v šestih dneh proti vsem cerkvenim določbam iz laika bil patrijarh carjegrajski! Ali dokler je cesar Mihael III. živel ni vse ugovarjanje rimskih papežev nič pomagalo. Še-le Bazilij Macedonec, naslednik cesarja Mihaela, vgodil je rimskim papežem, poslal Fotija v pregnanstvo, ter pripeljal Ignacija zopet na svoje mesto. Da bi se mir in edinost z rimsko stolico povrnila, obhajal se je pod predsestvom papeževih poslancev VIII. občni cerkveni zbor v Carjigradu. Toda vse ni nič pomagalo! Zviti Fotij znal se je cesarju Baziliju s zvijačami prikupiti. Na veliko nesrečo zasede Fotij po smrti Ignacijevi zopet škofijsko stolico. Papež Janez VIII. pošlje v Carjigrad poslanca, da bi se Fotij pred njimi opravičil in spravil se sv. Cerkvijo. Fotij pa je rimske poslance podkupil in zatem obhajal nek zbor, v katerem so se vsi dekreti rimski zavrgli in vsa podla očitavanja proti rimski Cerkvi ponovila. Naslednik cesarja Bazilija, Leo IV., ki je hotel imeti mir, poslal je Fotija v pregnanstvo, kjer je umrl nespokorjen. Od takrat se je prepir med grško in latinsko cerkvijo nekoliko polegel ali izginil ni. Ogenj, ki ga je prevzetni Fotij zanetil, je tlel poldrugo stoletje, dokler ni zasedel carjegrajske stolice mož v prevzetnosti in predrznosti Fotiju enak — Mihael Cerularij. Le ta je vez s sveto rimsko katoliško Cerkvijo samooblastno pretrgal. Vzrokov ni bilo nobenih, kakor jih še dandanes ni — le prevzetnost in častilakomnost je carjegrajske patrijarhe zapeljala.

Tak je začetek „pravoslavja“! Kakor pri vseh krivih verah, kriv je tudi tukaj vsega le *greh*: nečistost,

Ne, Bog ne dopusti tega. — — Ne . . . . . Da dobim vsaj živo! — Prisluzil sem si nekaj, pomorem ji lahko, da ozdravi. — In potem bova zopet srečna . . . . da, da, srečna, zopet srečna . . . . . Rajna mati dejala mi je na smrtni postelji: Ničesar nimam, da bi ti zapustila, le strah božji. Sin, Boga se boj in srečen boš. Tako je dejala mati in materin blagoslov je tudi božji . . . . . Ne, ne, ne umrje . . . . .“

Tako vzdihuje potnik sam pri sebi in podviza dalje. Slednjič pa umolkne. Nemo stopa naprej zroč pred se v sneg. Ne moti ga niti veter, ki mu brije v ušesa, niti lajanje lisice, potikajoče se po bližnjem grmovju. Razne misli roje mu po glavi, jasne in mračne, vesele in otožne.

Koncem dospe do široke reke. Votlo buče valovi po skalnati strugi. Zdi se potniku, da čuje zopet rakve drseče po vrveh v grob. Onkraj reke je kup fbornih ribiškkih kolib. Iz malega okenca neke kolibe sveti blede luč.

„Tam je!“ vsklikne potnik in spusti se nizdolu k vodi. „Luč gori“ nadaljuje stopivši na skalo tik vode. „Bog ve, sveti-li živemu ali — mrliču? — — O, Bog, ne pahni me v nesrečo! — Ne daj, da bi bil opravičen moj strah! — Glej, le reka je mej menoj in

prevzetnost, čistilakomnost. „Hvalimo Boga, da je rešil naš majhni narod pred drugimi Slovani te strašne nesreče — „pravoslavja“.

2. Ali ne gledé na nečasten začetek grškega razkola, vprašamo, kako vero so učili v Slovanih, zlasti v Rusih, prvi kristijanski blagovestniki? Dokazati hočemo da je prvotna kristijanska vera v Slovanih bila sv. rimsko-katoliška vera:

a) V okrožnici „Grande munus“ najdemo prvi dokaz. Leo XIII. dokazuje, da sta bila Ciril in Metodij prava katoliška blagovestnika! Metodij pa celo v Kijevu in v Moskvi učil je kristijansko vero, in Ruska cerkev časti Cirila in Metodija kot svetnika. Ako je temu tako, je očitno, da so bili vsaj Ciril-Metodijevi kristijani v Rusiji pravi katoliški kristijani.

b) Neovrgljiva resnica je, da so Rusi dobili kristijansko vero od polovice devetega stoletja (Ciril in Metodij) do konca desetega stoletja. Ali v tistem času je zveza Carjgrada z Rimom še bivala! Stoprav Mihael Cerularij je zvezo z Rimom v polovici enajstega stoletja popolnoma pretrgal. Prvi kristijani v Rusiji so bili torej katoliški kristijani! (Glej: „Rimskega Katolika“, 2. tečaj, II. zvezek).

c) Patriarh Ignacij, katerega je Fotij preganjal, prištet je v ruski cerkvi svetnikom. Zakaj ni ruska cerkev proglasila svetnikom tudi Fotija, kakor je storila grška? To jasno priča, da ni imela ruska cerkev v svojem začetku ničesar opraviti s Fotijem in grškim razkolom. Duhovniki in škofje ruski, ki so zajemali svojo bogoslovsko učenost iz razkolnih grških knjig, zapeljali so še le dolgo kasneje tudi ruski narod v razkol! Prvotna ruska vera je bila toraj vera sv. Cirila in Metodija, t. j. prava rimsko katoliška vera, dasi z drugimi ljudstvu primernimi vstočnimi obredi, kakor pravi Leo XIII. v govoru, ki smo ga zadnjič priobčili. Iz tega zdaj lahko razumemo pesem, ki jo je predpisal Leo XIII. v duhovskem brevijarju:

Oj Ti, Trojica blažena,
Ljubezen pošlji nam z neba;
Da srečno očetovo vsi stezo,
Sinovi spet nastopijo.

njo. — — Hoj, ladijo, Martin!* kliče neznanec brodarja, da bi ga prepeljal. A nikdo se mu ne oglasi na prvi klic. Še-le na tretji klic odvrne mu globok, raskav glas: „Ne vozim, voda je premrzna!“

Kakor strela iz jasnega presunejo te besede potnika. Tresoč se stopi niže k reki in glej! — krije jo trd led. Potnik osupne iz prva, a takoj užge se mu nov up v potrtem srcu. „Ravno prav“, misli si „po ledu pojdem“. Koj poskusi stopiti nanj in glej, drži ga. Rešen je. —

Napravil je vže nekaj korakov po svitem tlaku, kar pozvoni v vasi onstran dušam v vicah. Potnik pade na kolena, sname klobuk, pokriža se in prične moliti. Dolgo moli in ganljivo. Solze teko mu mej molitvijo po licu, solze ginenja in gorečnosti. Tako od srca ni mu še prišla molitev nikdar v življenju.

Odmolvši pokriža se, dene klobuk na glavo in ustane. „Moj Bog, v Tvojih rokah sem; zgodi se Tvoja volja!“ vzdihne polglasno in nastopi nevarno pot. — Srce mu utriplje in trese kot list v vetru. Večkrat postoji in pomišlja, bi-li šel dalje ali bi se vrnil, ker pot je nevarna. In vrnil bi se gotovo, da ni onstran medle lučice, ki ga osrčuje in vabi k sebi. — — Pride skoraj do srede. Jezno buče mu valovi pod nogami. A on jih

Cerkev in šola.

Židovsko sovraštvo proti kristjanom.

Nedavno se je dala v neki vasi v Galiciji neka zidinja krstiti; pa od tega časa ni imela več miru pred židi, tako da je naposled se morala preseliti v Jagelnico in šla delat v tovarno. Pa tudi tu jej židje niso dali miru; psovali so jo in napadali, da, celo s smrtjo so jej pretili. Nek sobotni dan, ko je šla iz tovarne, obkolila jo je židovska druhal in s kamenjem metala vanjo, ter bi jo bila gotovo usmrtila, da jej ni prišla pravočasno na pomoč žandarmerija — Tolika nestrpnost nesramnih židov nasproti kristjanom, in vendar so mnogi kristjanje še tako kratkovidni, da delajo tlako tem svojim zatirateljem!

Človekoljubje protestantske sekte.

V Springfieldu v Massachusset (sev. Amerika) se je dalo krstiti 106 črncev, ki so se spreobrnilo k veroizpovedanju Baptistov (protestantov). Uzlic najhujšemu mrazu bili so krščeni v Reki Lagondo. Reka je bila zamrznjena; da so mogli potukniti te nespametne reveže v to očiščajočo vodo, napraviti so morali luknjo v led, in enega po enega spuščati v vodo, dokler mu je segla nad glavo. Po tem dovršenem činu šli so novokrščeni z obleko lesketajočo se od leda in z obrazi zelenimi od mraza pojoč sredi med tisoči gledalcev. To vam je bil res krasen in radosten kor pevcev s klepetajočimi zobmi! Pa naj še kdo reče, da niso človekoljubni ti — protestantje!

Rožni venec.

Pred kakimi 50 leti je našel nek dijak višjega šolskega zavoda v Parizu molek (rožni venec) in hotéč s tem pred svojimi tovariši norce briti, stopi na stol in pravi: „Kdo izmed vas more uganiti, kaj sem jaz našel?“ Ugibljejo vsi po vrsti, a ne ugame nigdo. Tedaj potegne dijak molek iz žepa in ga smejoč se pokaže tovarišem, ki zaženo silen hrup in zaničevalen smeh. Predlagajo, naj bi se molek prodal na dražbi, a pred

ne čuje. On gleda le lučico, ki mu tako mило miglja onstran, in stopa dalje. — — — Pa — groza! Led se prične udirati. Potnik se zave nevarnosti, a prekasno . . . . . Led se niža in niža. Voda stopi nadenj. Potniku se zvrtil . . . . . pade . . . . . začuje se lahek plesk valov . . . . . žalosten klic: „Jesus Marija, usmil . . . .!“ . . . . . „Usmil . . .!“ ponovi jek od obrežnih skal in . . . . . potnika zakrije mrzla voda pod ledom! Veter, žvižgojoč skozi golo barovlje ob bregu, in sova, skovikajoča v žlambori (duplu) stare bukve, pojeta smrtno pesen nesrečnemu utopljenca. Luč mu pa sveti iz kolibe na produ. —

* * *

Drugega dne zapojo zvonovi vaše cerkve. Ljudje derò v kolibo ob produ ter kropè blede, mlado ženo — potnikovo Anko. Umrla je isto noč.

V tem pa prineseta dva moža na lesenih nosilnicah mrtveca. Črn je ves in obleka mu je mokra. Neseta ga v tesno izbico na desno stran Anke.

Tu sta sedaj, ki sta se tako ljubila: oba mlada, oba — mrtva. Na oknu še vedno brli medla lučica, brli obema.

še velja poizvedeti, čegav da je. — Tu pristopi eden najodličnejših dijakov, kojega so zavoljo njegove nadarjenosti in prijaznosti vsi tovariši visoko cenili, ter vzdigne roko rekoč: „Molek je moj, daj mi ga sem!“ „Ali ne vidite, da se norčuje“ — pravi eden — „saj te poznamo“. — „Ne norčujem se ne“ — pravi odločno pogumni dijak — „najmanj pa me je volja s takimi rečmi se norčevati. Tovariši, molek je moj, dala mi ga je moja umirajoča mati, kateri sem tudi obljubil, da ga bom vedno kot drag spomin pri sebi nosil in nanj molil. Tovariši, vi ste se ravnokar s sveto rečjo norčevali, uzrok je menda vaša nevednost v teh rečeh. Jaz pa sem veren človek, ter se tega čisto nič ne sramujem“. Te odločne besede pogumnega in pobožnega mladeniča napravile so na tovariše globok utis; smeh je ponehal in nigdo se ni drznil poštemnemu dijaku ugovarjati ali ga zasmehovati. — Kolikokrat bi bila taka možata beseda tudi pri odraslih ljudeh potrebna, ako se kdo norčuje z božjimi rečmi!

Angelj varuh.

Bilo je l. 1880, dné 10. julia, ko je strojevodja nekega železniškega vlaka zapazil v daljavi, da leži nekaj črnega na železničnem tiru; vpraša svojega spremeljevalca, kaj bi to bilo; pa tudi ta ni mogel jasno razločiti. Ko pa pride vlak bližje, zapazita oba z velikim strahom, da leži otrok na progi. Strojvodja napne vso silo, da bi vlak ustavil, pa zastoj; vlak je drčal čez otroka še 100 metrov naprej. Ko pa se je ustavil, hitijo gledat, kaj je z otrokom, in v svoje veliko začudenje najdejo ga čisto nepoškodovanega ležati med šinami. Otrok namreč je bil šel po progi za svojim očetom, ki je bil železnični čuvaj, pa utrujen je zaspal. Usled ropota vlakovega se je sicer zbudil, pa vendar mirno obležal. Kateri verni kristjan ne bo pri tem slučaju (?) mislil na angelja varuha?

NARODNO GOSPODARSTVO.

Zakaj smo ubogi?

(Dalje.)

Koliko uboštva je zakrivilo pijančevanje? Koliko narodne nesreče? Koliko sleparjev je smelo vino ponarejati, ker ljudje vendar vse popijejo? Koliko boleznj zaradi slabe pijače!

Glejmo v krčmo! Male izbe, veliko ljudij, tobačni dim, zatohel zrak, krik da bi lahko oglušel, tam iz pijačnice vre, tu se dva pretepata, drugi že s „korajžo“ gledajo, v kuhinji se deklet vrté itd.

Kaj ne, dragi kmetovalec, tvoja živina bi ne hotela biti v takih prostorih? Pa tudi pije ne čez mero tvoja neumna živina? Gotovo ne!

Ali ni sama nezmernost v takih krčmah? Ali je pa, vprašam nadalje, pametna in prava mera piti slabo pijačo, za-njo veliko plačevati?

Ko bi že le naravna vina bila po vseh krčmah! „Prim. list“ ni še prinesel oznanila, da se s par litri neke tekočine dá cel sod vode v vino spremeniti, V „Soči“ sem nekje to bral.

Le to me veseli, ako so tudi liberalci to postavo naredili, da mora vsaka občina svoje uboge rediti. Prav!

O svojem času niso hoteli poslušati zdravih naukov, zasmehovali so ljubo zmernost; sedaj naj plačajo! Županstvo ima dolžnost, da zatira nepotrebne krčme, da nadzoruje mero, kakovost pijače, da ne pusti čez noč

točiti. C. kr. vladinemu komisarju obljubi po volitvi skupno županstvo, da bo skrbelo za blagor občine, za izpolnjevanje postav. Bum!! Tu, gospod urednik, imam veliko na srcu! Vendar preveč bi bilo, da bi Vam vse napisal. Le to rečem: župani bodo tudi umrli in bodo prišli pred sodnji stol. Da bi jih takrat vsi občinarji le hvalili kot skrbne, vestne, pravične, možate očete svojih občin!

Zakaj se naši poslanci toliko obotavljajo s postavo proti pijančevanju in skrunenju nedelj? Dajali boste račun tudi Vi, pa ne od tega, koliko Slovencev, Čehov, Nemcev ste pridobili ali izgubili. To vprašanje ne bo na prvem mestu, mogoče da še na zadnjem ne!

In sedaj, g. urednik, nič se ne ustrašite, odgovoren sem le jaz, Zakrajan sam, ako zopet zakričim: „Živela reakcija! Živelo nazadnjaštvo tudi tu!“ Glejte, ven je beseda, in — nič hudega se mi ni pripetilo; ako bo pa kak Leslovenec ali Leslovan, mogoče da Vseslovan, dvignil lipov kij nad me, prosim, g. urednik, povejte mi za časa, da se — uganem!

Kaj pa žganje? Prosim, prizanesite mi! Ne morem več! To je od sile! Vsaka bajta ga je polna, dokler ga ne spijejo stari, mladi, žene, otroci — čezmerno!

Bojeval sem se zoper žganjarije čisto sam. Le politične višje oblastnije so pomagale.

Ni se žganjarija ustanovila — hvala Bogu! Ako bodo pa spet poskušali, bom pa vso vojsko popisal strmečemu svetu!

Ako kdo žganje toči, dela vsaj le na lastno odgovornost in z velikim strahom! Pametnim zadosti!

Nazaj v prejšnje čase! Vino za pošteno razvedritev, žganje za zdravilo v lekarniških mericah!

Nazaj! bi klical tudi pri postni zapovedi. O sveti post, ti zdravilo bolnim dušam in telesom, ti čuvaj krščanske zmernosti! Srečna krščanska hiša, kjer se postnih zapovedi drže!!

„Pst, pst!“ slišim „ne od tega, to je zastarelo, to je — smešno“. Dobro, dobro! Bom molčal. Smilili se mi pa nič ne boste, ko se pokažejo nad vami sadovi nezmernosti in zaničevanja cerkvenih postav: splošna revščina, dušna in telesna obnemoglost! Prav vam stoji!

Nazaj! bi klical tudi „kofetarjem“. Je-li nam kava potrebna, je-li koristna? Poslušajte očeta Kneippa! On bo bolje povedal. Le berite knjigo „Domači zdravnik“ str. 162, 163. — Je-li kava „dober kup“? Ni krajcarja za „žajfo“, ali za kavo se dobi goldinar! Kava in žganje še nekoliko let, pa bodo popolnoma izginili slovenski junaki!

Tudi v obleki je nezmernost, ki narodu škoduje na zdravju in premoženju. Oče Kneipp vam tudi tu potrebno resnico pové. —

Dokazal sem, da nezmernost ni le v katekizmu greh, ona tudi časno srečo in blagostanja odgaja!

Dalje prih.)

„Tržaška posojilnica in hranilnica“. Iz poročila o delovanju te prekornostne zadruge v preteklem letu povzamemo, da je znašal njen denarni promet vkupno: 116.877 gold. 61 nvč., torej za 76.497 gold. 31 nvč. ali 52% več kakor l. 1892. V teku lansk. leta je pristopilo 87 novih zadružnikov. Da bi se pridobili tudi premožnejši stanovi za ta zavod, vpeljali so se novi glavni deleži po 100 gold., kateri imajo posebne pravice gledé dobička.

Pomenljiva je v poročilu opazka: „Več varčnosti se bo pač morala privaditi Tržaška okolica, da se bo

mogla gospodarsko pouzdigniti! Zato želimo, da bi ne dobivali samo prošnje za posojila, ampak tudi hranilne vloge v obilnej meri iz Tržaške okolice!" Pomenljive so te besede za tržaške okoličane, ker varčnosti je najti pri njih, zlasti moških, jako malo, zapravljivosti pa veliko preveč; zato pa naj bi si dobro zapomnili ta opomin dotični gospodarji, ter se po njem ravnali sebi v korist!

Posojil na posestva proti uknjižbi je dala zadruga l. l. 14.130 gold., na menjice pa 12.585 gold. — Gledé na ugodno stanje zavoda priporoča se znižanje obresti od vknjiženih posojil.

Cistega dobička je bilo 639 gold. 26 nvč., ker pa je zavod še mlad in potrebuje moči, predlaga načelnštvo, da se izplača zadružnikom za l. 1893. le 5% dividenda, ostali debiček pa pridene k rezervnemu zakladu. (Ta predlog je tudi obveljal pri občnem zboru).

Vsem tržaškim rodoljubom in zlasti okoličanom toplo priporočamo ta zavod, da ga po svojih močeh krepko podpirajo. Ako bomo stali v gmotnem pogledu na svojih nogah, bomo tudi moralno tembolj prosti.

Hranilnica v Cerknem. Hranilnica in posojilnica pri nas izvrstno napreduje, akoravno ima prav mnogo nevednih nasprotnikov in sovražnikov, kateri je še vedno obrekujejo. Vkljub vsem zaprekam imela je s 1. aprilom t. l. prometa 47.357 gold. 29 nvč. in šteje uže 160 ndov, kar je gotovo lep uspeh za našo malo hribovsko vasico. — Dal Bog, da bi tudi v bodoče tako krepko se razvijala, vkljub vsem naporom zagrizenih nasprotnikov. — Pravica in poštenost vedno zmaga, ter se ne sramuje belega dneva.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Dunaj. V državnem zboru je predložil dr. Ferjančič naj se zahteva okrajnega sodišča tržaškega (katero smo že zadnjič objavili), da bi smelo postopati kazensko proti posl. Nabergoju, odbije, in je bil ta predlog vsprejet brez razprave. — Razpravlja se zdaj proračun za 1894., ki poslanecem daje priliko, da povdarjajo mnogovrstne želje in pritožbe svojih volilcev. Oziri na javno menenje silijo poslance, da se te prilike poslušijo v obilni meri, da pokažejo, koliko so sposobni in koliko imajo prave volje zastopati svoje volilce. Razumi se, da je pri tej razpravi mnogo govorov, ki pa večinoma in v prvi vrsti zanimajo le volilce in krajane dotičnih poslancev govornikov. Posl. Šuklje je izjavil, da poslanci, ki so ostali v Hohenwartovem klubu radi lojalno podpirajo koalicijo, samo, ako se jim omogoči, da morejo varovati koristi slovenskega naroda. Govoril je tudi o neki razdelitvi strank na Slovenskem, kakor je na Slovenskem ni. Slovenski narod je eminentno lojalen Avstriji in še posebno habsburški dinastiji; nekoji židovski listi res radi govore in sumničijo o nekem panslavizmu in rusofilstvu, ker se sem in tje najde kak čuk, ki nepremišljeno zine kako neumnost. Besede Šukljeve bodo narodni nasprotniki lahko zlorabili kot orožje proti našim narodnim težnjam. Posl. Ferjančič ga je zato krepko zavrnil v zboru. — Posl. Vošnjak je izjavil, da se Slovenci pridružujejo koaliciji zaradi tega, ker je na čelu vlade mož, pravičen skoz in skoz. — Mladočeški govorniki napadali so koalicijo in ministerstvo, kar se je dalo, in odgovarjali so jim razni ministri. Posebno ostro je govoril dr. Gregr in brezobzirno napadal vlado in koalicijske stranke, izrečno Poljake; ker pa ni dosti tehtal svojih besedij, moral

jih je tekom razprave preklicati, češ, da ni hotel razžaliti Poljakov. — Posl. Spinčić je govoril proti primorskemu namestništvu, da je strankarsko v jezikovnih vprašanjih. Očitil je vladi že v interpelacijah, da na Primorskem namešča uradnike italijanske narodnosti, da so napisani na c. kr. uradih izključno italijanski, slednjič trdil, da se na Primorskem širi iredentizem, in je svojo trditev dokazoval z raznimi iredentiškimi oglasi in listi, ki so jako razširjeni po vsem Primorskem. Njemu je odgovarjal min. Bacquehem, da upravna oblast nastoja v prvi vrsti, da se strogo izvršujejo zakoni, da slovanski poslanci v Poreču niso v nevarnosti, da se mora obžalovati protipatrijotično in iredentno rovanje, vendar pa je minister prepričan, da so vse dežele cesarstvu jednako vdane. — Vsprejela je zbornica naslov „Dvor“, „Državni zbor“, „Državno sodišče“, „Ministerski svet“ in „Dispozicijski fond“. — V kratkem predloži vlada načrt novega tiskovnega zakona. V tiskovnem odseku je bil sprejet predlog poslanca Pacak-a, da mora državno pravdnštvo takoj o sekvestru časopisov priobčiti odgovornemu uredniku uzrok, zaradi katerega se je zaplenil dotični časopis. — V poljskem klubu se je žid dr. Byck pritoževal, da se židje prereditko vsprejemajo v državno službo in da se jim pozneje delajo težave pri avanzovanju. Pojasnil mu je min. Javorski, da se pri nastavljanju uradnikov gleda le na sposobnost.

Na Češkem je 5. t. m. umrl vodja Nemcev dr. Schneykal. Rojen je bil l. 1826.; od l. 1861. naprej je bil poslanec in svoje stranke in med Nemci eden najpopularnejših mož. — Dva češka poslanca sta v drž. zbornici govorila v češčini, zato njiju govor ni v stenografičnem zapisniku. „Nar. Listi“ so prinesle te govore in so bile konfiskovane. Stvar pride pred sodnijo, in je velike važnosti, posebno radi naših istrskih razmer.

Galicija. Dne 5. t. m. se je papeževemu nunciju na Dunaju poklonila deputacija poljskega kluba in prosila nuncija, naj sporoči Sv. Očetu hvaležnost Poljakov zaradi njim poslance papeževe enciklike — Po vsem Poljskem vršile so se slavnosti v spomin Koščuškem, ki je pred sto leti na mestnem trgu Krakovskem prisegel, da bo branil samostojnost Poljske proti Rusom. Dne 5. aprila je bila stoletnica njegove zmage pod Raclavicami. V Krakovu so bili pri tej priložnosti veliki izgredi, ki so bili najprej naperjeni proti konservativni stranki, a se kmalu obrnile proti židom. Ko je zaradi prepovedi nekega socijalističnega shoda že vrelo med ljudstvom, je nek žid, oblečen kot katolišk duhoven se obnašal, da nese sv. popotnico bolniku; ljudstvo je poklekavalo, a spoznal ga je nek redar in ga hotel aretirati. Ko je ljudstvo zaznalo za nečuvstvo židovsko nesramnost, planilo je proti temu židu, ki pa se je v gnječi kmalu zgubil; potem pa je razjarjeno ljudstvo drlo v judovske ulice in razbijalo, kar je komu pod roke prišlo. Splošno zmešnjavo porabili so uzmoviči in uzmalı kar se je dalo.

Ogerska. Zakon o civilnem zakonu je ogerski drž. zbor sprejel v prvem branju z več ko dvetretinsko večino.

Vnanje države.

Rusko. Osnovale se je v Rusiji posebno kmetijsko ministerstvo, ki bo imelo pač dovolj dela, ker je v Rusiji kmetijstvo strašno zanemarjeno. — Časopisi javijo, da se ruski prestolo-naslednik zaročil s princesinjo Alice Hesensko. Ona ima 26, ona 22 let.

Nemčija. Nemški cesar je bival nekoliko dnij v krasni Opatiji v Liburniji; obiskal je Pulj in Benetke, kamor ga je prišel pozdravit italijanski kralj. Vrnivši se nemški cesar čez Dunaj, bil je en dan gost našemu presvitlemu vladarju.

Laško. Začela se je obravnava proti glavnemu socijalističnemu agitatorju poslancu „De Felice Gioffrida“ in

njegovim tovarišem, ki so narod hujskali k izgredom in puntu. De Felice pravi, da socialisti ne mislijo s zarotami rešiti gospodarskega vprašanja, temveč z revolucijo, ki se izvrši s znanostjo in civilizacijo. Zopet nov dokaz, kam pelje znanost brez Boga — v vstajo, v poziganje in poboje, katerih je žalibog Sicilija več ko dosti videla letos.

Na Španjkem je revščina silno velka. Več ljudi je že lakote umrlo. Ni se čuditi, da anarhizem med lačnimi in nezadovoljnimi ljudmi dobi lahko privržence. Revščini so krive nezdrave lastniške razmere, kakor na Laškem. Mesto zdraviti to rano, zmisli si eni, ljudstvo hujskati proti cerkvi in veri udanim ljudem. — V Valenciji je druhal napadla romarje, potujoče v Rim, in ranilo jih 17. Madridskega škofa sunil je nekdo z bodalom in mu prerezal talar; Sevilskemu nadškofu so razbili okna na kočiji, ko se je peljal proti luki, itd.

Amerika. Ameriški časopisi poročajo, da je čast. g. Jakob Trobec — Slovenec — izvoljen škof za Saint Cloud v Severni Minnesotti.

DOPISI.

Iz Tolmina. (Iz. dop.) Navzlic mnogostranskim in raznoličnim oviram začela je vendar enkrat tudi tolm. posojilnica delovati. Ker so knjige še le na veliki pektek došle, zato se je zakasnila cela stvar.

Dne 2. apr. se je zbralo načelništvo in nadzorstvo v Tolminu. Ob 10. uri je bil „Veni Creator“ in potem tiha sv. maša. Še precejšna množica ljudstva, načelstvo in nadzorstvo, vdeležili so se sv. maše. Po tem je imelo nadzorstvo in načelstvo prvo skupno sejo, pri kateri se je končno določilo, da se imajo obrestovati hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$. Izposojevalo se bode na posestva (z vknjižbo) po 5% do 6%; več kakor 6% se ne sme.

Ob enem se je zabičavalo, da mora poslovanje ostati strogo tajno, nihče ne sme vedeti, koliko je kdo vložil ali pa si izposodil. To mora biti, ker drugače zavod zgubi vse zaupanje, ki je skoraj podlaga izdatnih uspehov.

O poldne je bil skupen obed pri g. tajniku O. Gaberšček-u.

Tako tedaj — napravil se je velevažen korak na narodno gospodarskem polju, ki odvaga skoraj vse drugo na tem polju. V zemljiščni knjigi vidimo dolgove z 7—10%, ki ako Bog da, bodo polagoma izginili.

Slovenci na Tolminskem morajo biti hvaležni — gg. O. Gaberščeku, obema gospodoma Cazafura — Jož. pl. Premmerstein-u in M. Štrukelju obč. tajniku, ki so prevzeli za enkrat kočljivo delo brezplačno. Delo ne bode malenkostno, ker v denarnih rečeh je treba največje opreznosti.

Opomenoti nam je, da vsi gor navedeni gospodje so posebno spretni v pisanju in računstvu, tako da ne bode breme slonelo le na dveh ali treh. Vrhu tega — je načelstvo v rokah največjih posestnikov v Tolminu, kar je za pridobitev zaupanja velike važnosti. Če bi bili pri zadrugi sami velezaslužni in velespoštovani d.r. pl. Premmerstein c. kr. notar, oba gg. Cazafura in O. Gaberšček, zadošča, da ljudstvo vidi, da vse sloni na trdni podlagi in da je vsak strah izključen. Takih mogočnih udov v načelstvu malokje nahajamo.

Rodoljubi na Tolminskem naj blagovole podpirati ta prekorišten zavod ter naj z obilnimi vlogami pripomorejo sebi in ubogemu ljudstvu. Svetna in duhovska

inteligenca naj spodbuja ljudstvo k varčnosti, priporočujoč naš zavod.

Iz tolminske okolice. (Iz. dop.) Od blizu in daleč so se zbrali kmetje, učitelji in nekateri duhovniki, dne 1. apr. v tolm. občinski pisarnici. Celo iz Gorice je prišel gospod — ter s svojo navzočnostjo počastil osnovni občni zbor. Pravila so se sprejela z majhnimi spremembami.

Ustanovniki bodo vplačali po 10 gld. navadni udje po 50 kr. na leto. Določilo se je, da ustanovna se ne sme porabiti, nego treba jo je kapitalizovati. Nekateri zborovalci so hoteli, da bi se osnovala za Tolminsko nekaka kmetijska družba, kot podružnica c. kr. kmetijske družbe v Gorici. Ali proti temu so se oglašali drugi z različnimi pomisleki, tako da so ti predlogi ostali v manjšini. Na to je sledila izvolitev odbora. Predsednikom je bil izvoljen g. I. Kovačič pri Sv. Luciji, podpredsednikom g. L. Cazafura — župan tolminski, odborniki Iv. Gerželj nadučitelj pri Sv. Luciji, A. Vertovec, učitelj v Tol. I. Hrast posestnik na Čiginju, Val. Božič posestnik v Podmelcu, in še nekateri drugi. — Vsi zgoraj imenovani so se upirali izvolitvi, ker sedež društva je Tolmin. Ali — razmere so prisilile, da sedež tega društva prav za prav bode pri Sv. Luciji.

Svetujemo odboru, naj počasi koraka in se v ničemer ne prenagli. Ne kovati velikih in obširnih načrtov, ki so večkrat neizpeljivi. S ponižnostjo, skromnostjo in na tihem bolj naj začne polagoma delovati. Malo sklepati, vztrajno delati. Malo besedij, veliko dejanj!

S Cerkljanskega. (Iz. dop.) Dne 12. t. m. je bil v Cerknem vojaški nabor. Potrdili so 40 vojakov. Iz Cerkna je bil eden sam. Vše se je vršilo še precej mirno.

V Cerknem se zida nov žagrad, ker je bil prejšni premajhen. V. č. g. dekan je začel potrebno delo na svojo roko, ne da bi uprašal podpore od županstva. Dandanes navadno se tako dela, ker županstva rabijo cerkev in duhovnika le pri — volitvah —.

V Otaleži, kakor se sliši, razdelila se bodo obč. zemljišča. Proti prvemu načrtu vložili so kmetje pritožbo podpisano od 129 posestnikov. Torej — načrt se bode moral popravljati. Sedanje županstvo je obljubilo pred tremi leti nekaternikom, zato je bil čas, da skušajo obljubo izpolniti, ker drugače bi hrbet obrnili pri prihodnjih volitvah.

Za občino Otalež je navrženih 100% doklade za občinske potrebe. Pravijo, da Otalež ima dolg.

Če ne veste še, g. urednik, nekega župana slovečega mogotca so peljali v zapor, ker je baje poneveril pri obč. gospodarstvu.

Celo na Cerkljansko smo slišali, da pred enim mesecem sta dva od deželnega odbora šla nekam pregledavat občinske račune. Kako dobro bi bilo, da bi šla gledat tudi v druge občinske pisarnice.

Novice iz raznih krajev.

Današnji številki našega lista dodali smo dve stranici priloge, na kar opozarjamo naše čč. čitatelje. — *P. n. gg. naročnike* našega lista uljudno prosimo, da nam *takoj* pošljejo reklamacijo, ako ne dobé lista pravočasno. Pri 7. štef. se je razpošiljanje nekoliko zakasnilo, ker so se ravno dotiskali naslovi. Nekoji pošljejo nam reklamacijo cel mesec kasneje. — One, ki še niso poslali naročnine, prosimo, da kmalu storijo svojo dolžnost.

„Kukavičino jajce“. Pod tem naslovom objavil je „Slovenec“ št. 83. dopis iz Goriškega, v katerem g. dopisnik odgovarja na dopis „Iz hribov“ v „Prim. L.“ št. 7. „Slovenčev“ dopisnik pravi mej drugim, da bi urednik „Prim. L.“ gotovo ne bil sprejel onega dopisa, ako bi količkaj poznal goriške razmere in prepire.

Resnici na ljubo moramo povedati, da smo oni dopis „Iz hribov“ skrajšali, ter v njem vse izpustili, kar se je nam zdelo naravnost razžaljivo za gotove osebe. Opazka uredništva dostavljena temu dopisu, ki je tako neprijetno dirnul goriške rodoljube, ki so gotovo vsega spoštovanja vredni, ni imela namena brez-pogojno odobravati vsega dopisa, ampak samo izraziti misel, da naj se *načeloma*, kolikor je sploh mogoče, izogibljemo osebnostim, v kolikor ni to absolutno potrebno, kedar namreč ni lahko mogoče ločiti osebe od nazora, ali pa kedar se gre za *javno delujoče osebe*, katerih javno delovanje se *sme* in mnogokrat se *mora* po avnih glasilih soditi.

Obžalujemo torej, ako je tudi „Prim. L.“ s tem dopisom kolikor toliko pomagal poojstriti nasprotje, ki vlada, žal le preveč, mej rodoljubi na Goriškem. Nameravali smo ravno nasprotno: da bi se rodoljubi *sporazumeli, zjedini in složno delovali v prid ljudstva*. Ako pa ni nikakor mogoče doseči take sprave, če tudi si je iz srca želimo, tedaj nočemo vsaj nositi krivde, da smo že obstoječi prepis še povekšali; zakaj naš namen ni bil in ne bo *prepir netiti*, ampak *mir ohraniti*, ker le mirno in složno delovanje more ljudstvu koristiti po prislovcici: „sloga jači, nesloga tlačí“.

Da pa urednik „Prim. L.“ ne pozna žalostnih razmer goriških, temu se ni čuditi, saj Trst ni Gorica. Sicer bi pa radi vedeli, kdo *popolnoma* pozna tako zamotane razmere, kakoršne so ravno na Goriškem; ne vemo, če je še kje na svetu tako majhna deželica, kakor je Goriška, da bi imala toliko nasprotujočih si strank. Žalostno, pa resnično!

Ker pa uredniku niso in ne morejo biti *popolnoma* znane žalostne razmere na Goriškem, mu pri razsojevanju raznih dopisov, ki se tičejo javno delujočih oseb, posebno na političnem polju, res ne preostaja razun zdravega razuma nič drugega, nego da se zanese na *pravicoljubnost in verodostojnost dopisovalca*. Ako tedaj, koji dopisovalec bôdisi *namenoma* ali brez *slabega namena* pošlje dopis, koji dá urednik v listu natisniti, če tudi nasprotuje morda drugemu že objavljenemu dopisu; menimo, da odgovornost zato pripada več dopisovalcu kot uredniku. Zato pa naj si naši gg. dopisovalci stvar dobro prevdarijo, predno nas s svojimi dopisi spravijo v tak siten položaj, da oni s tem škodujejo časopisu in dobri stvari, katero list zastopa.

Toliko se nam je zdelo potrebno omeniti o tej stvari, da se razumemo; sicer pa nam bode ta skušnja služila, da bomo v prihodnje previdnejši. Brez zamere!

R.

Iz Trsta. — Iz mestnega zbora tržaškega je za nas posebno zanimivo zabilježiti, da se je sprejel predlog, naj se nakupi za 16.000 gold. hiša na Greti za laški otroški vrtec, ter se dovoli še 13.000 gold. za potrebne preembe v hiši. No ta vrtec je pač prepotraben, saj se gre za to, da se bodo v njem slovenski otroci poitalijančevali! —

Gledé *verskega* mišljenja naših mestnih očetov je pa zanimiv predlog šolskega odseka, da bi se na ženskem liceju z ozirom na želje enega dela meščanov razširil poduk v veronauku, ter da bi se na tem liceju ustanovil konvikt ali izgojevališče za nekoliko deklic.

Čudno je sicer, da je sploh šolski odsek se mogel vspeti do tako uzvišene misli, da je stavil tak predlog, naj se pomnoži število ur za veronauk, ter tako nekoliko v okom pride veliki pomanjkljivosti verske uzgoje na liceju, a čudno pa ni, da posl. Rascovich ni bil zadovoljen s tem predlogom, češ, da prebivalci Trsta niso tako pobožni, da bi resno zahtevali toliko verskega poduka.

Ko pa se je razpravljalo o predlogu, da bi se ustanovilo izgojevališče na tem zavodu, porabil je nek mestni svetovalec to priliko, da je napadal vzgojevališča po katoliških zavodih, zlasti ženskih samostanih, češ, da so deklice tu vzgojene le „*žrtve klerikalcev*“. Dobro opazi „Il Popolo“, da je svetovalec s tem razžalil splošno vse tržaške meščane, posebej še one stariše, ki imajo svoje hčere po takih zavodih, zlasti pa one osebe, ki se po teh zavodih žrtvujejo za pravo krščansko vzgojo njim v varstvo izročeni deklic. Obžalovanja vredno je posebno to, da med vsemi svetovalci navzočimi pri tej razpravi ni bilo niti enega, ki bi bil povzdignil svoj glas proti takemu nesramnemu obrekovanju! Torej niti enega zagovornika nima v mestnem zboru tržaškem dobra in pravična stvar. Žalostno za Trst! —

— V mestnem svetu 11. aprila je župan priobčil razsodbo upravnega sodišča gledé zgradenja kanala, ki bi zaprečil zlivanje voda v podzemске vilenice pri Škocijanu v prilog tržaški občini in s tem proti južni železnici. Svetovalec Benussi je v imenu mestne delegacije poročal o zadevah javnih skladišč, češ, da so statuti izdani od vlade na škodo trgovini tržaški, in je predlagal, naj se odpošlje posebna deputacija k ministru prosit ga, naj uprava javnih skladišč ostane taka, kakor je bila doslej, in je zbor ta predlog vsprejel brez razprave. Pri razpravi o dr. Angelijevem predlogu, naj se izvoli poseben odbor, kateri naj bi proučeval najpotrebniša dela, koja mora občina izvesti v prihodnjih 6 letih, zahtevala sta Gorjup in Dolenc, naj se v dotičnem načrtu ozira tudi na potrebna dela v okolici. Predlog se je izročil finančnemu odseku. — Vrtarju Revoltellovega muzeja priznala se je stalnost nameščenja. — Predlog šolskega odbora, naj se za razširjenje šole v Škednju potroši 19.000 gold. je bil odbit, in vsprejet Venezijanov predlog, naj se počaka na izid poizvedovanj gledé potrebe šole pri sv. Mariji Magdaleni.

— Dne 8. aprila so Ivan Goriup in tovarši sklicali v Trst shod za ustanovitev „Kmetijske družbe“ za Trst in okolico. Razni govorniki naglašali so potrebo takega društva, in predsednik je prebral pravila, ki so se vsprejela. Slednič se je izvolil začasni odbor, ki ima vladi predložiti pravila v potrjenje. Mi z veseljem pozdravljamo vstanovitev kmetijskega društva in vsem svojim bralcem, ki so ali kmetje ali prijatelji našega ljudstva prav toplo preporučimo naj pristopijo k društvu, da bo moglo biti v korist in čast milega nam roda! —

Novoimenovani krški škof preč. msgr. Sterk je te dni bival na Dunaju ter prisegel pred cesarjem; papežev nuncij mu je priredil slavnosten obed, pri kojem sta bila navzoča tudi knezonadškof Goriški, in knezoškof Tridentinski.

V slovanski Čitalnici tržaski, se je vršila 7. t. m. na večer zabava z dvema igrama in sviranjem na glasoviru. Petje in sviranje je bilo lepo, o *vsebin* igre „*Pilades brez Oresta*“ ali „*Ifigenija v Škofjiloki*“ rajše molčimo. O prvi igri „*Kdor se poslednji smeje*“ piše „Edinost“, „da nema posebne vrednosti“.

„Il Pensiero Slavo“ se zove list, ki je pričel 10. t. m. izhajati v Trstu mesto prejšnjega „Diritto Croato“, ki je izhajal v Pulju. Namen mu je isti: braniti slovansko prebivalstvo v Primorju proti Italijanom.

Za koalicio — tako piše „Edinost“ št. 46 — se menda bližajo viharni časi, ako je res, da hočejo konservativci pri razpravi o proračunu ministerstva za nauk in bogočastje sprožiti vprašanje o verski šoli. Tako se sklepa iz izjave kardinala Gruše v nekem katoliškem rokodelskem društvu, ko je rekel ta cerkveni dostojanstvenik, da avstrijskim škofom bode skoro izvojevati težke in odločilne borbe ob šolskem vprašanju. Ako konservativci zares spravijo to vprašanje na dnevni red, tedaj — z Bogom koalicio! Kajti ob tem vprašanju je razlika v nazorih toli gorostasna, da je ne more vzravnati nikaka diplomatska umetnost.

Naše tiskovne razmere. Pod tem naslovom piše „Ed.“ št. 46 nastopno: Ministerska naredba o konfiskacijah, koja je pravosodni minister grof Schönborn dne 14. t. m. prijavil poslanski zbornici, je potrla v nas vse nade, da bi v bližnji bodočnosti prišli milejši dnevi za naše pokrajinsko časopisje. Pri sedanji praksi pri konfiskovanju trpe sosebo manjši pokrajinski listi, koje stane veliko truda in sitnosti, ako hočejo v slučaju zaplembe privediti drugo izdanje. Kajti treba vedeti, da državno pravdnitvo zapleni vsikdar kar ves članek, morda zaradi jednega samega stavka, ali celo radi jedne same besede. Ker se pa dotični prostor mora izpolniti z drugim člankom, a mali listi pri nedostatnosti delavnih močij ne morejo imeti vsikdar pripravljenega drugega gradiva, si lahko vsakdo sam misli, kolike sitnosti nastanejo ob vsaki zaplembi za uredništvo in za tiskarno. Ta praksa se je po najnovejši naredbi ministra Schönborna še poostrila. Po tej naredbi državna pravdnitva niso obvezana, prijaviti uredništvu, zakaj je bil list zaplenjen, ako so se prepričala, da so izdatelji prijavili kako poprejšno konfiskacijo na demonstrativen način. V tem slučaju uredništvo torej niti ne izve, zakaj je bil list zaplenjen in je prireditelj drugega izdanja onemogočena. Celó glavni organ koalicioje, „N. Fr. Presse“, se jezi na to naredbo ministra Schönborna.

Pravičnost liberalcev. Kakor piše „Il Popolo“, je nenadno zbolel nek M. Apollonio, že 28 let učitelj na ljudskih šolah v Trstu. Čudno pa, da židovska čenča „Il Piccolo“, ki sicer spravi vsako smet v svoje predale, ni objavil tega slučaja. Stvar se pa razlaga takole: M. Apollonio je neki izvrsten učitelj in uzgojitelj, a je tudi avstrijskega mišljenja, kar pa seveda neki gospodi ne ugaja. L. 1890. je bil dobil ta učitelj in z njim istočasno še drug učitelj od sl. magistrata ukor zaradi nekega osobnega razžaljenja. Tak ukor pa zgubi po 3 letih svojo moč; in vendar je oni drug učitelj že 1 leto potem dobil plačilno doklado Apolloniju pa je bila celo po preteklih treh letih odbita. Vrhu tega je bilo pred kratkim 13 učiteljev prestavljanih iz III. v II. plačilni razred s povikšano plačo, mej temi tudi takšni, ki štejejo komaj 8—17 službenih let; a kdor ni bil mej srečnimi, ta je bil Apollonio z 28 službenimi leti! To vam je res prava liberalna pravičnost!

Kmetijska družba za Trst in okolico se je ustanovila te dni v Trstu. Ta velevažni korak tržaskih rodoljubov v povzdigo kmetijstva v tržaški okolici pristrčno pozdravljamo nadejaje se, da bode novo ustanovljena družba vsestransko podpirala vedno bolj propadajoči kmečki stan. Bog daj mnogo uspeha!

Isterska posojilnica v Pulji nam je poslala izvestje o svojem delovanju za upravno leto 1893., kateremu pouzamemo, da je imela ta za Istro prepotrebna naprava koncem l. leta skupno 543 zadružnikov z 618 deleži. — Prihoda je imela posojilnica v teku leta 131.606 gld. 32 kr., troškov pa 128.323 gld. 71 kr., vkupno za 95.915 gld. 33 kr. prometa več ko l. 1892, kar kaže na znatni napredek. — Čisti dobiček 518 gld. 90½ kr. pripade rezervnemu fondu v pokritje zgube, ako bi bila.

Prekoristnemu zavodu želimo najboljšega vspeha v tužni Istri, da bi se vrlo kmečko ljudstvo kmalu otreslo tujega kapitala in se rešilo svojih krvosov.

„Slov. Alojzijevišče v Gorici“. Pri volitvi župana g. Vincenca Faganela v Mirnem pri Gorici je č. g. I. Budin župni upravitelj nabral 22 gld. 65 kr. in sicer so dali: Gg. I. Budin 5 gld., Faganel V. 2 gld., Šinigoj M. 2 gld., Hausner 1 gld., Iakil A. 1 gld., Faganel K. 1 gld., Lokar 1 gld., Faganel I. 1 gld., Šinigoj I. 1 gld., Pahor M. 1 gld., Vodopivec Fr., Pavletič, Mermolja, Vuk H., Male A., Pavlin A., Ožbot I., Čotar A., Faganel M., vsaki 50 kr., Budin A. in Tribušan I. vsaki po 70 kr., Pavletič I. 15 kr., drugi 60 kr. — Odbor je imel sejo 17. aprila t. l. pod predsedništvom preč. g. Fr. Mercine, v koji se je razpravljalo o nakupu svoje hiše.

Dalje so darovali za slov. Alojzijeve: P. n. gg. Primšar župnik 2 gld., Pavlica Andr. stol. vik. 10 gld., Rejec Jak. žup. oskrb. 5 gld., Fara Kamnje 10 gld. 29 kr., Občina Vedrijan 5 gld., Bader Alojzij je daroval vina.

Župnijski izpit bodo polágali v goriški bogoslovnici čč. gg. duhovniki od 8. do 10. maja. — Čč. gg. pa, ki namerujejo zdelati preskušnjo za c. kr. veroučitelja na gimnaziji v Gorici 13. in 14. maja, zglasiti se morajo pri Prevzvišenem Knez nadškofu najkasneje do 1. maja.

Župnikom v Mirnem je imenovan preč. g. Gothard Pavletič, šentviško-gorski župnik. Službo nastopi 23. t. m. Mnogo let!

Laški otroški vrt otvorila je „Lega nazionale“ v Ločniku 15, t. m. ker jo bode v oči tamošnji slovenski otroški vrt, in ker teži po popolnem pofurlančenju nek-daj slovenske vasi Ločnik. Dela zavednim Ločničanom ne manjka; da bi se ga le ne strašili!

V Ajdovščini so ustanovili prijatelji naroda hranilnico in posojilnico, katera prične poslovati 1. maja. — 12. t. m. pogorela je v tretjič ravno tam predilnica. Upati je, da bo mili Bog poskrbel za one, ki so sedaj vsled požara brez dela in zaslužka. Predilnica je bila zavarovana. Največ bodo trpeli vbogi delavci, ki bodo morali čakati več mesecev, da se zopet prične redno delo v tovarni.

V Števerjan prenesli so iz Gorice 7. t. m. štirje mladeniči novo sliko sv. Florijana. Slikal jo je slikar-umetnik g. I. Gosar. Prihod slike pozdravljali so streli topičev in pritrkovanje zvonov; na to se je zbral ves Števerjan v cerkev, da si ogleda sliko. Slika bo slovesno blagoslovljena 6. maja. — Županom bil je izvoljen 7. t. m. g. Fabris plemeniti Konrad, mož, ki mora živjati v Števerjanu vse zaupanje. Županuje namreč tam že veliko let.

Pletarsko ali košarsko šolo v Bovcu je dunajska osrednja komisija za obrtni pouk odklonila in dovolila ustanovitev enake šole na Žagi. Boljše tako ko nič.

Izpod hriha Kokuš-a, se nam piše: Vsakega Slovenca mora zveseliti novica, da je družba sv. Mohorja tako lepo napredovala; šteje okolo 9000 udov več kakor lani. Lahko bi jih bilo še več, ker so še Slovenci, če tudi imoviti, ki pa vendar niso udje te družbe. Pod Kokušjo goro je nek čndak, ki ni še med udi, Slovenec je po imenu, vendar se ne more prištevati rodoljubom, ampak denarjeljubom. Pa vsaj tudi berači pri njem zastoj prosijo, ni čuda, da tudi ta zaslužna družba ni našla milosti.

Nalezljiva bolezen „rabat“ (ošpice) širi se med mladino po Lokvi, Vrhpoljah, Gročani, Dragi, Herpeljah in so vsled tega šole zaprte, dokler ne poneha bolezen. Suša nas stiska, primanjkuje celo vode. Če ne bode kmalu dežja, zrastle bode še manj sena ko lani. Po zimi je bilo malo snega, zato je letos več občutljiva suša. Celu ledenic niso napolnili, ker je pomanjkovalo po zimi vode, torej tudi ledu ni bilo dovolj.

Županom v Mirnem je bil soglasno zvoljen g Vincenc Faganel.

Sadjarski društvi. V Kobaridu so ustanovili rodoljubi sadjarsko društvo. V Kanalu pa se snuje; da bi le ne zadremalo to snovanje kanalske dolini prepotrebne družbe.

Notarjem v Ajdovščini je proglašen dr. Marij Pascoletto, notarski kandidat v Trstu, mož po imenu Lah, a po mišljenji Nemeč, po izobrazbi, tudi-Slovenec. Nam se vse zdi, da v Ajdovščini ne zadostuje le lomiti slovenčine, marveč dobro je govoriti in pisati.

Kriva sodba. Na Lokvah nad Čepovanom je umrl 19 letni Kolenc za vodenico. Občno mnenje je obsodilo očeta, da je zastupil sina z namenom si prisvojiti sinovih 500 gld. po materi. Raztelesenje pokojnega je izpričalo nedolžnost očetovo. Ne sodite, da ne boste sojeni!

Jud krščen. V Gorici se je dal krstiti Žid Schnabel brat onega, ki je bil krščen pred nekaj leti v Gorici.

Frančiška Segulin ved. Scocijaj (?) obsojena radi izpostavljenega otroka na 16 mes. trde ječe, je rekla po zaslišani obsodbi: „so mi dali še premalo, je bilo boljše 10 let, se živi dobro v ječi“. — Ječa torej ni več v strah in kazen; kdo pa naj še kaznuje hudodelnike? Res je, ako se človek ne boji Boga, se tudi pred ljudmi ne trese.

Sam se je umoril v Trstu nek uradnik J. Uher iz Dunaja, ustrelivši se z revolverjem v prsa. Pustil je pismo, v kojem piše, da je prišel v Trst samo zato, da se umori, ni pa povedal, zakaj. No, pa to si verni kristjan lahko sam razlaga: pomanjkanje vere in krščanskega življenja.

Požar. V Škodovaki (Furlanija) pogorelo je Natalu Fornasiru lastnine v vrednosti kacic 1000 gld. Sreča, da je bil zavarovan.

Žejna bolnika. V nedeljo 8. t. m. ob 6 $\frac{1}{2}$ zvečer ušla sta dva bolnika črez zid iz bolnišnice usmiljenih bratov. Mimohodeči zbalii so se ju, misleči da sta norca. A ona sta jim po vsem mirno zatrjevala, da nista neumna, in da gresta le na kozarec vina ker sta žejna. In res pobrišeta je kar v bolniški obleki v gostilno. Okrepčavši se ubereta jo mesto v bolnico, proti predmestju Placuti, kjer sta slekla bolniško obleko, ter začela pohajati po kavarnah. Straža, obveščena o tem dogodku, ujela jih je ob zuri po polnoči v neki kavarni. Bolnišnico sta morala zamenjati se zaporom pri sv. Antonu, kjer lahko premišljujeta o nasledkih žeje.

Trgovinska in navtična akademija v Trstu se bo baje po naročilu naučnega ministra Madejskega razcepila v dve različni šoli za trgovino in za navtike.

Nesreče. Francetu Marziniju, vozečemu se iz Gorice v Mošo, splašil se je konj. Oče in sin sta lahko ranjena. Konj pa je vsled padca poginil. — 60. letno Katarino Saverio, stanujočo na gradu prinesli so mrtvo domov. Zadel jo je mrtvoud v gostilni.

Za opeklinami preminoli so zadnji čas: 6 letni I. Cotič za Gradom v Gorici; 5 mesečni I. Markič v Dragovici, vikarjat banjški, 5 letna M. Krašovec v Ločniku; 3 letni otrok v Figovicah, župniji kojski. Takej strašnej smrti nedolžnih kriva je navadno nepaznost roditeljev. Matere, čuvajte deco, da se Vam ne bo treba zagovarjati ni pred sodnikom, ni pred Bogom!

Sama se je ujela. V nekem nemškem mestu je šla služkinja na večer skrivaj iz hiše, pa pozabila menda uzeti s seboj ključ od hišnih vrat ali pa ga ni mogla dobiti. Ko se vrne, hoče tudi skrivaj priti v hišo skozi okno, ki pa je imelo železno omrežje; glava je že šla skozi, a ostali del telesa se nikakor ni dal spraviti notri, glava pa tuči nazaj ni več hotela. Kaj storiti v tem mučnem položaju? Počakati je morala rada ali ne rada jutra, da je prišel kovač in omrežje prepilil ter tako rešil nočno uhajalko. Menda si je dobro zapomnila za vselej, kako se je sama kaznovala.

Pri Košutovem pogrebu v Budimpešti je tudi katoliški nadškof Samassa dal razobesiti raz okna svoje palače črna pregrinjala ter se osobno udeležil sprovoda krivo-verca, framasona, puntarja! Čudno, pa žalostno!

Samomora. 4. aprila našli so v Gorici v Morellijevej ulici mrtvega fotografa in slikarja g. Presla. Usmrtil se je z ogljenčevo kislino. — Na Rojcah pod Gorico obesil se je Jakob Mustek, 58. letni delavec na goriškem kolodvoru. Ljubil je neki prestrastno vinsko kapljico, se je preveč nalezel, vrv na vrat in . . . . . hajd v večnost. Strah božji gine.

Sreča v nesreči, 29. marca peljal se je č. g. Jakob Rejec, župnijski upravitelj v Čepovanu od Vrat proti Čepovanu. Nedaleč od Čepovana vtrgala se je zavornica. Preplašen konj dirjal je kakor besen navzdol po klančiču. Prevošček skočil je takoj iz voza, tekel nekoliko z vozom, se vstavil in se rešil. Č. g. upravitelj, ko opazi veliko nevarnost, skoči tudi iz voza, pa pade tako nesrečno, da si je ranil desno dlan, pretresel desno roko in se močno pobil na obrazu. Konj dirjal je dalje, zlomil oje, potrgal vrvi, zbežal v bližnji hlev. Voz pa se je prekucnil v jarek in se sesul. Da ni č. g. skočil jedno minuto poprej iz voza, okusil bi že bil smrtne britkosti. Čudo le, da se ni pripetilo kaj hujšega. Takoj potem odpeljal se je č. g. v Gorico. Zdravi ga v bogoslovnici dr. Lisjak. Želimo mu brzega okrevanja! — Kasneje smo izvedeli, da je že toliko okrevaj, da se je mogel povrniti nazaj v službo.

Iz Gorice se poroča „Slovencu“, da je imela 16. t. m. tamošnja katoliška družba svoj občni zbor, pri katerem se je sklenilo slovesno romanje na sv. Goro za 50 letnico tega svetišča na 7. dan maja ob 4. zjutraj iz prvo-stolne cerkve v Gorici. Slovenski govor bo imel preč. g. I. Kolavčič, župnik v Solkanu.

Suša je bila po naših krajih že dovolj občutljiva, ker nismo imeli že več mesecev zdatnega dežja. Sedaj se nas je Bog usmilil in uslišal naše prošnje.

Blaženim proglasili so sv. Oče papež čast. Janeza Davila, rodom Španjca. Veličastnemu obredu so prisustvovali španjski romarji, mej njimi več škofov.

Požar. Kakor se poroča iz Krakove, je uničil ogenj v mestu Novi Sandec tamošnje župno cerkev, jezuitski samostan, protestantsko cerkev, gimnazijo, poštno poslopje in več drugih hiš.

Umrli je v Ljubljani 17. t. m. g. Ivan Tomšič, učitelj na c. kr. vadnici, občeznani mladino ljub slovenski, ki je izdal 24 letnikov „Vrtca“ v pouk in zabavo slovenski mladini. Bog daj pokojniku večni mir!

Framason pri ministerstvu za uk in bogočastje. V Budimpešti je dobil nek Berecz, ravnatelj višje dekliške šole, častno mesto pri ogerskem ministerstvu za uk in bogočastje; in ta Berecz ni nič manj ko častni veliki mojster ogrske lože. Pa naj še kdo reče, da ni Ogrska vlada pristno krščanska in katoliška!

Grozno zlodejstvo se je dogodilo nedavno v nekem mladeniškem zavodu v Rimu. Veliko sredo šli so bolj odrasli gojenci tega zavoda k sv. Obhajilu, pa 7 ali 8 njih, ko so sprejeli sv. Rešnje Telo, so izpljunili sv. Hostijo. Tolikemu svetokrunstvu ni najti pravega imena! Kdo je pač zakrivil toliko hudobijo pri teh gojencih, ako ne brezverska uzgoja! V popravo krivice storjene najsvetejšemu Zakramentu priredili so v cerkvi „al Gesù“ slovesno tridnevnicco.

SLOVSTVO.

„*Šmarnice*“. Znani pisatelj nabožnih knjig, č. g. J. Kerčon, je izdal zopet novo knjigo te vrste z naslovom „*Salve Regina*“ (razlaganje molitve „*Češčena bodi Kraljica*“) za mesec maj. Med lepe nauke je vpletenih mnogo mičnih uzgledov. Knjiga obsega 318 strani in stane vezana v pol usnje 90 kr., v usnje z marmorirano obrezo 1 gld., s zlato obrezo 1 gld. 20 nvč.; po pošti 10 nvč. več. — Bôdi vsem katoliškim Slovincem topla priporočena!

„*Marija varhinja nedolžnosti*“ je naslov novi mašni knjigi, kojo je spisal in izdal te dni č. g. Karol Čigon, vikar v Temnici (P. Kostanjevica) na Krasu. Obsega 256 strani. Stane v usnjatem hrbtu 40 nvč.; v medenem oklepu in s koščenimi strankami 1 gld. 60 nvč. — Knjiga je namenjena odrasli mladini; ima dve sv. maši, raznega berila in veliko pesmi. — Dobiva se pri pisatelju. —

Knjige, katere je izdala *Matica Hrvatska* za leto 1893. so: 1. Kišpatić: „*Ribe, prirodoslovne in kulturne crtice*“ s primernimi slikami. 2. Valla: „*Poviest srednjega veka*“ drugi dio od Karlovića do Konrada II. 3. Kuhač: „*Ilirski glazbenici*“. 4. Turgenjev: „*Izabrane pripoviesti*“ (1. zv.) 5. Bogović: „*Pjesnička djela*“ (1. zv.) 6. Hranilović: „*Izabrane pjesme*“. 7. Lepušić: „*Bosanke*“ (Povest). 8. Vodopić: „*Marija Konavoka*“ (Povest).

„*Pomladni glasi*“ IV. uredil Iv. Štrukelj v Ljubljani. Lična knjižica, posvečena slovenski mladini, obsega kratek opis delovanja slavnega Valvazorja, nekoliko mičnih pesmic in prijetnih povestic in mali igrokaz v treh dejanjih: „*Od hiše*“. To knjižico topla priporočamo slovenskim mladino ljubom. Cena knjižici broširani 25 kr., kart. 35 kr. —

„*Narodne knjižice*“, kojo izdaja D. Hribar v Celji, je izšel 3 zv. obsegajoč dr. Jos. Vošnjakov dramatični prizor: „*Doktor Dragan*“ v petih dejanjih. Cena knjižici je ena krona.

Slovensko-nemškega slovarja je izšel 10. zvezek od besede „*odza*“ do „*ognjemerstvo*“.

„*Dom in Svet-a*“ je izšel 8. zvezek z raznovrstno, mikavno vsebino.

Koledar.

20.	aprila sv.	Marcelin šk.	
21.	„	„ Anzelm	
22.	„	4. povelik. ned.	Jezus obeta apostelnom, da jim pošlje sv. Duha. Prosimo, da ga pošlje tudi nam, zlasti pa predstojnikom in zastopnikom ljudstva, da bi ga prav vodili do časne in večne sreče.
23.	„	sv. Adalbert (Vojteh).	
24.	„	„ Jurij muč.	
25.	„	„ Marko evang.	
26.	„	„ Klet pap.	
27.	„	„ Peregrin duh.	
28.	„	„ Pavel od križa sp.	
29.	„	5. povelik. ned.	Jezus kaže moč molitve. „ <i>Prosrite in boste sprejeli</i> “.
30.	„	sv. Katarina Sijenska.	} Križev teden.
1.	Maja	„ Filip in Jakob ap.	
2.	„	„ Atanazij šk.	
3.	„	„ Praznik vnebohoda Krist.	

Urniki službe božje.

I. Cerkevni govori v slovenskem jeziku v Trstu.

1. Pri sv. Antonu nov. vsako nedeljo in praznik ob 6 zjutraj in ob 3 popoldne.
2. Pri sv. Antonu star. vsako nedeljo in praznik ob 6^{1/2} zjutraj in ob 3^{1/4} popoldne.
3. Pri sv. Jakobu vsako nedeljo in praznik ob 9 zjutraj in ob 3 popoldne.

II. Cerkevni govori v slovenskem jeziku v Gorici.

1. V stolni cerkvi vsako nedeljo in praznik ob 6 zjutraj.
2. Pri sv. Ignaciju na *Travniku* in pri sv. Vidu na *Placuti* vsako nedeljo ob 6 zjutraj.
3. Pod *Turnom* vsako drugo nedeljo ob 6 zjutraj.
4. V *semeniški kapeli* vsako nedeljo ob 3 popoldne.
5. Na *Kostanjevici* vsako tretjo nedeljo v meseci ob 2^{1/2} popoldne za ude 3. reda sv. Franciška.

Za kratek čas.

Koliko je polovica od pet?

Učitelj: Povejmi Jožek, koliko je polovica od pet?
Jožek svojemu součencu: Vidiš, zopet me bode lasal, ker ako mu rečem dva mu bode premalo, ako tri pa preveč! —

Verujem, kar hočem!

Nek brezverni človek reče duhovniku: „Jaz mislim, da bi bilo najbolje, ako bi se pustilo verovati vsakemu kar hoče.“ — „Dobro“, odgovori na to duhovnik. „Jaz verujem, da ste Vi en osel“. Torej velja!

Šmarnične pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Zložil Janez Laharnar. — Se dobé pri skladatelju na Št. Viški gori. P. Dol. Tribuša, po 30 nvč. iztis.